

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld. — kr. „ pol leta 1 „ 60 „ „ četrť leta — „ 80 „ Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu.

Deležniki tisk. društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Kasandra?

Kasandra bila je — tako poveda paganska pravlica — v starodavnem času v lepi greški deželi prebrisanana in poštena deklica, v katero se je bil izmišljeni bog Apolon zagledal, ter jo obdaril s preroškimi duhom in spoznanjem skrivnostnih reči. Pri vsem tem se je pa modra Kasandra proti Apolonu nekako leseno obnašala in prilizuna zaničevala, kar je Apolona razžalilo, ter je Kasandro zarotil, da je odslej sicer vselej resnico prerokovala, pa le samo nezgode, kar je pa najhujše za njo bilo, našla ni vere pri ljudih, ter je niso poslušali. To je bila tudi njena smrt. —

Od tihdob je nastal prigovor, da je „Kasandrin glas“, ako ljudje tistih ne poslušajo, ki jim dobro hoté, ter svetujejo, kar je ljudstvu v blagor. — Taka se utegne tudi „Gospodarju“ goditi sè spisom, ki ga danas svojim bralcem pošlje, ne da bi ti njemu ne verjeli, ampak le zato, ker oni sami, naj si tudi najboljšo voljo imajo, tega storiti ne morejo, kar jim „Gosp.“ že v drugič nasvetuje in priporoča.

Povedali smo poslednjokrat vzroke, zakaj da peša blagostanje na kmetih. Podoba, ki smo jo narisali, je dovolj žalostna in resnična, povedali še pa nismo vsega, kako da se kmetom o sedanji liberalni dobi godi. Čemu tudi, vsaj čutite sami, kako da se vam godi. Srečen tisti, ki še kmetijo drži in se v dolgove ne zakoplje! Skrajni čas je pa, da mislimo na pomočke, kako v okom priti naglemu pešanju kmetskega blagostanja, dokler še ni prepozno. Čakati, da se davki znižajo, bilo bi prav tako napčno, kakor roke križem držati in sosedov čakati, ko začne hiša goret. Znižanja davkov mi čakali ne bomo, posebno ne tako dolgo, dokler si zaslepljeni ljudje pri nas in po drugod liberaluho in nemškutarje za poslance volijo, ki le gledajo na to,

kako da se vse po njih liberalnem ukusu prav drago snuje, ne pa na to, da se v mnogih rečeh, v katerih se je predaleč stopilo, modro odjenja in stopi nazaj, da bi za kmeta boljše bilo.

Čakati nam torej ni, marveč je treba iskati pomočkov, da bode kmečki stan zmagal velike stroške, ki se na vse strani od njega tirjajo. Naj zdatniši pomoček so pa ljudske banke ali založnice, ki so za to, da dobi kmet v sili brz gotovega denarja na posodo, ter mu ni treba ne dolgih potov ne stroškov, in tudi ne nagle prodaje svojih pridelkov pod cenó. Druga korist založnic je pa ta, da zamorejo ljudje, ki si kaj prihranijo, gotovino pri založnici na obresti vlagati, ki se kapitalu prištevajo, tako da si varčen človek v malo letih lahko toliko prihrani, da zamore potem kaj poštenega začeti in se na lastne noge postaviti.

Varčnosti, bratje, treznosti in zmernosti je slovenskemu ljudstvu najbolj treba, in založnice, ako so v primernih krajih vstanovljene, so blagonosne šole za vse to. S takimi ljudskimi bankami so si pomogli in si še pomagajo kmetje in posestniki na Českem in Moravskem, si pomagajo tudi slovenski posestniki v Ljutomerskem okraju in na Koroškem v Zilski Bistrici, ako se ne motimo. Tudi „Gospod. list“ na Goriškem priporoča v poslednji številki pret. leta kaj gorko vstanoviti ljudsko banko. Potrebo in korist tacih bank čutijo tudi naši národní in politični nasprotniki, ki so že pred nekaj leti osnovali založnico v Jarenini, hranilnico v šentlennarskem trgu in po drugod, v najnovejšem času se je pa, če je „Mbg. Ztg.“ resnično poročala, založnica vstanovila v Slov. Bistrici za ves sodnijski okraj, ter je duša vsega g. Formacher, agitator nemčurjev pri volitvah. Nečemo preiskavati, kakošen namen naše nasprotnike pri vsem tem vodi; povzdignemo pa glas do slov. rodoljubov, da naj posnemajo gibčne in delavne nasprotnike v napravah, ki merijo na ljudski blagor.

Vedno se od neke strani ponavlja, da je treba za materialne (gmotne) koristi ljudstva delati, ne gane se pa nihčar (razen pri volitvah — seveda!) tudi v onih krajih ne, kjer meščanje vso okolico dalječ okrog izsesavajo, da bise za ljudstvo kaj storilo, kar bi ga oderuhov otelo, k varčnosti in treznosti napeljevalo. Prav pri takih napravah imajo vsi, naj so že konservativci alj liberalci, široko polje blagonosne delalnosti za ljudstvo, in prepričani smo, da bi prav to združenje vseh v eden blagi namen mnogo mnogo pripomoglo k sporazumljenju in slogi, ter bi nehal nesrečni razpor, ki srca trga, vsako domoljubno in vspešno delovanje ovira.

Pred pa, ko pridemo do založnic, treba gospodarsko-političnih društev po vseh okrajih. V teh se bodo našli možje, ki bodo vstanovljenje založnic v roke vzeli. Samo začnimo v božjem imenu in ne držimo rok križem, v tem ko se naši nasprotniki povsod gibljejo, ter nam hotè — po materialnih pomočkih — tla spodmaknoti. — Naj bi vendar ta glas ne bil zopet Kasandrin glas!

Da pospešujemo napravo gospodarsko-političnih društev, podamo tu pravila, po katerih je enako društvo pri sv. Lovrencu blizu Ptuja osnovano.

Pravila

politično-narodno-gospodarskega društva.

§. 1. Vstanovi se pri N. politično društvo pod naslovom: Narodno-gospodarsko-politično društvo.

§. 2. Namen temu društvu je: razširjevati gospodarske vednosti, razjasnjevati ustavne postavne, zadevajoče slovenske gospodarje, napravljati poštene veselice, braniti narodne pravice, in pospeševati koristi slovenskega ljudstva.

§. 3. Sredstva temu bodo:

- Shajanje udov v društveni sobi k medsebojnemu pogovarjanju in veselicam;
- branje časnikov in primernih knjig za poduk in razveseljevanje, ktere bode društvo oskrbelo;
- sklicevanje ljudskih narodnih shodov — taborov;
- sostavljenje in izročevanje prošenj — adres — spomenic in sklepov, ter njih razglaševanje po časnikih;
- priporočanje in podpiranje značajnih, katoliških in narodnih kandidatov za razne zastope, ter vedno občenje z izvoljenimi. —

§. 4. Ud društva je vsak polnoleten avstrijsk državljan, kterega v društvu sprejme društveni odbor. Če ta komu sprejem odreče, se sme dotični predlog staviti društvu samenu, ki o tem v prihodnjem zboru svojih udov tajno sklepa brez razgovora.

§. 5. Vsak ud ima pravico vdeleževati se vseh društvenih zborov, razgovorov, glasovanj, volitev; staviti predloge in prejemati naročila in društvene službe; ima pa tudi vsak ud dolžnost po svoji moči pospeševati društveni namen.

Stroški društva se bodo plačevali s prostovoljnimi doneski društvenih udov.

§. 6. Voditelj društva je odbor sedmih udov, kterega voli društveni zbor vsako leto. Kdor izstopi, smé se spet izvoliti. — Odbor si izmed sebe izbere prvomestnika, njegovega namestnika, zapisovalca in njegovega namestnika, in blagajnika.

§. 7. Odbor sklicuje društvene zборе, izvršuje njih sklepe, in odstopivši daje račun o društvenih denarjih. Da so odborovi sklepi veljavni, mora biti nazočih: prvomest-

nik alj njegov namestnik, zapisovalec alj njegov namestnik, in 3 odborniki.

§. 8. Prvomestnik in če je on zadržan, njegov namestnik, zastopa društvo na zunaj, in podpisuje s zapisovalcem vred vsa naznanila in opravila v društvenem imenu.

§. 9. Da društveni zbor veljavno sklepa, mora nazoča biti naj manj tretjina vseh društvenikov.

§. 10. V odboru, kakor tudi v društvenih zborih treba je nadpolovične večine vseh pričujočih, da sklep obvelja.

§. 11. V razprtijah, nastajočih iz društvene zveze, razsoja konečno in veljavno društveni zbor, kateri ima tudi pravico premeniti pravila in skleniti, da se društvo razpusti. — Raspuščenega društva premoženje pripade zalogu za uboge v J.

§. 12. Dokler se društveni odbor po teh pravilih ne izvoli, oskrbuje opravila osnovalni odbor. —

Štajerski dež. zbor.

X. Seja 18. dec. 1873. Dež. glavar bere pismo, v katerem dr. Heilsberg, žl. Čok in dr. Portugal izrekajo, da odložijo svoja mesta kot nadomestni dež. odborniki, ker so ob enim drž. poslanci in bi torej ne mogli svoje službe v dež. odboru opravljati, kedar so na Dunaji. — Deželni glavar hoče novo volitev ob svojem času na dnevni red postaviti.

Na vrsto pride poročilo šolskega odbora o predlogu dež. odbora zastran vravnjanja učiteljskih plač na javnih ljudskih šolah in zastran odpravljenja učnine. Poročevalec je bil dr. Srnec, ki je sklepe šol. odbora po vsej moči branil in podpiral. — Stvar je tá-le: Dež. odbor kakor tudi šolski deželnega zbora nasvetujeta zarad draginje in gledè na to, da mora učitelj v omiki napredovati ter ne sme postranskih zaslužkov iskati, posebno pa, da učitelji v druge kraje, kjer so boljše plače, ne vhaajo, da se jim plače povišajo. — Pri tem sta si pa deželni in šolski odbor nekoliko navskriž. Oba predlagata povišanje letne plače za 100 gld., dež. odbor pa se drži štirih vrst plače po 800, 700, 600 in 500 gld., šolski odbor pa predlaga 4. vrsto opustiti. Vsled tega bi moralo več učiteljev iz 3. v 2. in iz 2. v prvo vrsto prestopiti, kar bi — po besedah poročevalca — znašalo na leto kakih 10.000 gld. več, vrh tega še strošek kakih 2500 gld. za opravilne priklade, tako da bi odpravljenje 4. plačne vrste deželo stalo blizo 41.000 gld.

V enakej meri se naj tudi učiteljicam plače povišajo, ob enem pa odpravi določba §. 53. postavne od 4. febr. 1870, ki učiteljicam možitni se prepoveda. (Neki dopisnik v „Vatld.“ je k temu opazko dodal, da bo treba, če to obvelja, brž skrbeti tudi za namestnice prihodnjim gospém učiteljicam.)

V mestjanskih šolah ima vsak stalno vmeščeni učitelj 100 gld. več letne plače, kakor ljudski učitelj na istem mestu. — Gledè začasnih (provizoričnih) učiteljev, kateri še niso potrjeni

za učitelje, dovoljuje dež. odbor 60—80% nagrade (remuneracije) iz okr. blagajnice; šolski odbor pa le k večemu 70% redne plače učiteljeve, koja je itak povišana. Isto velja za podučitelje, dokler niso za učitelje potrjeni.

Dež. odbor kakor tudi šolski sta slednjič za to, da se šolnina odpravi, in da šolski okrajni nakladajo 10% na redne davke s prikkladami vred. Ker bi pa mesto Gradec z odpravljenim šolnino na zgubi bilo, mu plača dež. blagajnica tretjino šolskih stroškov kot odškodovanje.

Naj omenimo še iz poročila dra. Srncea to, da ni v gornjem Štajerskem ne enega učitelja s plačo 4. vrste, ampak so taki le v srednji in dolnji strani dežele; v oni jih je 198, v tej pa 195. — Razun poročevalca govorilo je v splošni debati 12 govornikov. Zmed teh je stavil Walterskirchen predlog, da se naj načrt šolskemu odboru povrne s tem, da ga predela na podlagi načela, da prevzame deželna blagajnica plačevanje učiteljev, da se pa — kolikor le mogoče — okr. šolskim svetom ohrani pravica, učitelje imenovati. — Lohninger podpira ta nasvet posebno s tem, da se tako davek med vse enakomerno razdeli, da torej tudi graškemu mestu več plačevati ne bo treba kot sedaj; da posamesnim okrajem preveč prizadevalo ne bo ter bodo zmogli še drugih stroškov, ki bodo potrebni, če se hočejo povsod šole ustanoviti, kder bi imele biti. — Omenja tudi, kako težko da je, pri tem vprašanju braniti ljudstvo z davki preobloženo in se držati modre varčnosti, ker se od zunaj (od strani časnikarstva) pritiskuje na poslance, ki gledajo tudi na mošnjo davkoplačevalcev, češ, da varčni poslanci overajo „napredek“. „Mi vsi“ — pravi — „smo brez dvoma za to, da se mladež boljše vzreja, da se tudi v nraavnem oziru na višjo stopinjo spravi kakor je zdaj; pa nekaj tirjajo tudi oni za se, ki morajo za stroške skrbeti, da zamorejo tudi še sami živeti.“ (Lohninger, ki je bil sam nekdanj učitelj, torej očitno spozna, da je pri sedanji šoli v „nraavnem oziru“ mnogo mnogo želeti. To je gola resnica, kakor tudi to, da se razbrzdanost in puhlost šolske mladeži ne bo odpravila s povišanjem učiteljskih plač.) Kar zadeva imenovanje učiteljev, hoče tudi Lohninger, da imajo to pravico okrajni šolski sveti, in da bi se to v postavi zatrdilo.

Konr. Seidl je tudi hotel, da o njem poročilo govori ter je predlagal, da naj gre načrt nazaj v šolski odbor, ki naj — dve postavi izdelata, o povišanju plač in odpravljenju učnine. — Mariborski Reuter slednjič je stavil posebne predloge, ki se opirajo na one dež. odbora gledé četrte vrste učiteljskih plač.

Pri glasovanju dolgotrajne seje pade predlog Walterskirchnov z 32 proti 23 glasovom, z njim je bil pokopan tudi Seidlnov predlog, obvelja torej predlog šolskega odbora, ki je še le v prihodnji seji v posebni pretres prišel. —

V imenu konservativne stranke izreče grof Platz, da se drži tega, kar je lani v 13. seji izrekla, da je namreč proti odpravljenju učnine zaradi tega, ker izgubijo srenje, ki učitelje vzdržujejo, pravico jih imenovati. Če se pa konservativna stranka posvetovanja in sklepanja v tej stvari vdeleži, stori to le zato, da — ako mogoče — zabrani, da se ljudem že sicer visoki davki ne pomnožijo še bolj. —

Ker smo brali vse govore v tej seji, naj povemo, kakošen vtis da so na nas napravili. Vsi govorniki razen grofa Platza stojé na liberalnem stališču, da si ne sme učitelj postranskega zaslužka iskati pri — cerkvenih opravilih (dr. Srnec celó graja, da so nekteri učitelji organisti!) Ker pa te cerkvene službe precej donasajo, kruha in vina dajejo, vrh tega še na premnogh krajih učiteljem zemljišča prepuščajo, da si doma kaj pride-lajo, je zguba teh dohodkov za učitelje prav občutljiva. Liberalni poslanci pa hočejo vse po — višjih davkih poravnati, in to podžiga financarje Lohningerjeve vrste, da v poštev jemljejo mošnje davkoplačevalcev ter skušajo, kjer se le da, številke liberalcev znižati. Liberalizem vseh je pa kriv, da učitelji kljub zvišanim plačam težko shajajo, ker nimajo nič doma, marveč morajo vse kupovati; kmetom pa davki v gotovini vedno bolj naraščajo. In tako ne zadovolji liberalizem — nikomur!

XI. Seja 19. dec. 1873. Nadaljevanje obravnave o povišanju učiteljskih plač. Lohninger predlaga, da naj velja povišanje plač po četerih vrstah: 800, 700, 600 in 500 gld. po nasvetu deželnega odbora. Reuter zagovarja svoj posredovalni predlog, ki se od prejšnjega v tem loči, da daje učiteljem 4. vrste 50 gld. več. — Zopet govori mnogo govornikov in poročevalec dr. Srnec ima prav hudo stanje, da predloge odborové proti nasprotnikom brani. Pred glasovanjem zahteva baron Rast, da se po imenih glasuje, kar se tudi zgodi.

Najpred pride do glasovanja predlog šolskega odbora (glej prejšnjo sejo), kateri s 40 proti 14 glasov pade. Zanj so glasovali: žl. Karajan, vseučiliščni rektor, dr. Boess, Brandstetter, dr. Dominkuš, žl. Hammer-Purgstall, dr. Lipp, žl. Miller, Pauer, baron Rast, Seidl, dr. Srnec, žl. Washington, Wretschko, dr. Vošnjak. — Nasproti so glasovali razun nemških konservativnih in drugih poslancev tudi Herman, Janežič, dr. Nekerman, minister Stremayr itd.

Potem pride na glasovanje predlog Reuterjev, za kterega je po imenu glasovalo 53 poslancev, edini žl. Gudénus je glasoval nasproti. — To je bila majhna demonstracija proti „mladim“ šolskega odbora, v finančnem oziru ni razloček velik.

Po Reuterjevem predlogu znašajo stroški povišanih plač 747.750 gld., v tem ko je dež. odbor predlagal 739.860 gld., šolski odbor pa 747.800 gld. — Zahteva torej za kakih 8000 gld. več, kakor

dež. odbor, in skoro enoliko kot šol. odbor. Prihranilo se bo pa nekoliko, ker je sprejet bil tudi Reuterjev predlog, da se zboljšanje plač začneja še le s 1. majem t. l. in ne z novim letom, kakor je Lohninger predlagal. — Učitelji v Gradci imajo po 900 gld.

Sklenjeno je tudi bilo, da se razvrstitev učiteljev v 4 vrste oziroma z Gradcem v 5 vrst, premeniti le zamore po dež. šolskem svetu v porazumljenji z deželnim odborom.

Pri opravih dokladah, o katerih govori člen II. po načrtu šol. odbora, predlaga Reuter v soglasji s potrjenim njegovim I. členom, da se povzamejo tudi nadučitelji četrte plačne vrste, kar tudi obvelja; drugi člen se toraj glasi: „Ravnatelj ali nadučitelj pristojna opravilna doklada, ktera znaša za ravnatelja 200 gld., za nadučitelje pa v Gradci in za one, ki stojé v 1. in 2. plačni vrsti, 100 gld., v šolah 3. in 4. plačne vrste pa 50 gld., ki se kakor letnina prejemaajo.

Pri členih III. in IV. obveljajo predlogi šol. odbora, da imajo namreč stalni učitelji na meščanskih šolah po 100 gld. več kakor učitelji ljudskih šol na istem mestu, in da provizorični učitelji dobivajo iz okr. blagajnice nagrade od 60—70% redne učiteljske plače, doklor niso kot redni učitelji potrjeni.

Pri V. členu, ki govori o plači podučiteljev, ki so definitivno vmeščeni, in katerim je šol. odbor odločil bil 70% redne učiteljske plače, je predlagal Remschmidt 80%, kar je po precej dolgi debati obveljalo. Druga 2 odst. govoreča o podučiteljih, ki še niso skušnje napravili, katerim gre nagrade 60% redne učiteljske plače, in da se smejo oni, ki skušnje napravijo, za isto mesto imenovati, brez da se služba razpiše, obveljata po predlogih šol. odbora.

Potrdi se slednjič tudi VI. člen gledé učiteljic, katerim se zboljša plača v isti razmeri kakor učiteljem, ter se jim tudi — možiti dovoli. Wretschko je bil proti temu, pa ni zmagal; tega mu pa gospodičine alj prihodnje gospé učiteljice ne smejo zameriti, ker jim je dobro hotel; če bodo pa srečne gospé, bo tudi Wretschko vesel, ker je „golant“ gospod, le s Slovenci malo grobiansko dela.

Cerkvene zadeve.

Nevarnost in nada.

(Konec.)

Rekli smo, da so nevarnosti, v katerih je sv. cerkev sedanji čas, tudi naše nade. In zakaj?

Vero hočejo ločiti od cerkve, češ, da zamore človek veren biti do Kristusa, brez da za kat. cerkvo porajta. Pa dolgo dolgo se že niso katoličani s toliko ljubeznijo sv. cerkve oklepali, kakor sedaj. Takih čudovitih procesij

še to stoletje nismo videli, kakor lani in letos po Avstriji, po Nemškem, po Francoskem in po Laškem. Na sto in sto tavžent pobožnih kristjanov je romalo od cerkve do cerkve v glasnih prošnjah in molitvah, da bi Bog sv. cerkvi že skoraj dodelil zmago. Sovražniki si niso vedli drugače pomagati, kakor da so vlade podšuntali, naj prepovedó procesije, češ, da so zavoljo kolere itd. nevarne! — V Rimu pa je stopil pred sv. Očeta odbor najveljavnejših plemenitašev s prošnjo, naj jim dovolijo obljubo storiti, po kateri se zavežejo, zidati v Rimu velikansko in krasno cerkvo v čast sreca Jezusovega, ako usmiljeni Bog sv. cerkvi zopet zmago podeli.

Zakon hočejo ločiti od cerkve. Pa še nikoli nismo vidli, da bi se ravno zakonski močje s toliko vnemo potegovali za sv. cerkvo, kakor den denešnji. Vse povsodi ne kar po mestih, temuč tudi po kmetih se snujejo katoliška bralna in politiška društva, *) v katerih se zbirajo sami močje, da se posvetujejo, kako bi branili svetinje kat. vere in kat. življenja. In prav zakonski močje so, kateri se z močnim glasom ustavljajo vpeljanju civilnega zakona, ki se sklepa brez Boga in cerkve in skruni čast zakonskega stanu pred Bogom in vsemi poštenimi ljudmi.

Šolo hočejo ločiti od cerkve. Ali v svetne in brezverske šole morajo otroke s kaznijo siliti, kjerkoli pa minih ali nune krščansko šolo napravijo, tam se vse gnjete učencev in učenk. Tako v Mariboru; v mestno šolo otroke priganjajo, pri šolskih sestrah pa starši s povzdignjenimi rokami prosijo, da njih hčerke sprejemajo. Že so dve hiši z deklicami napolnile, pa napolnile bi lahko še tretjo, ko bi jo imele. — Šolo hočejo ločiti od cerkve; ali prav na Nemškem in Laškem, kjer se krščanska šola najhuje preganja, se zbirajo dijaki visokih šol v lepe bratovščine, pri katerih se zavežejo, vestno se držati krščanskega življenja, in z besedo in djanjem braniti kat. vero in cerkvo. Nemški dijaki so poslali pismo, polno sinovske vdanosti, sv. Očetu; odbor laških dijakov pa se je v posebnem zaslišanji (avdienciji) predstavil sv. Očetu, jih prosil za blagoslov in ob enem zagotovil, da hoče vsa družba za kat. vero in cerkvo živeti in umreti. — Šolo hočejo ločiti od cerkve; in sredi zagrizene protestantske dežele, Angleške namreč, se snuje ravno zdaj v poglavitem mestu Londonu katoliško vseučilišče, na katerem se bodo vse vede v smislu in duhu kat. cerkve učile. Naj bolj veljavni kat. grofi, knjezi in vojvode so na-se vzeli ogromne potroške tega podvzetja.

Državo in narodnost hočejo ločiti od cerkve. Ali prav tisti dve državi in tista

*) Le na slov. Štajerskem ne gre stvar naprej. Je mar Stremayrjeva „staatsbürgerliche haltung-a“ kriva?

dva naroda, ktera sta nauk te ločitve prva dosledno do konca izpeljala, pa tudi strašansko zavolj svojega odpada trpela, se vzdigujeta ravno zdaj iz svoje zaslepljenosti in se skesana vračujeta k cerkvi Kristusovi. Na prvem mestu stoji francoski narod. Še ni sto let, ko so v poglavitnem mestu Parizu britko martro po blatu mestnih ulic vlačili in z nogami teptali in postavili, da ne sme nijeden Francoz v Boga verovati, in denes kleči večina Francozov skesana pred Božjim altarem, in kliče k Bogu za pomoč in usmiljenje in prosi sv. Očeta, naj molijo za nesrečno Francijo in jo blagoslovijo. — Na drugem mestu stoji nekdanj takó slovita katoliška Španija. V svojo nesrečo je posnemala zapeljivi zgled sosedne Francije, je tudi napovedala vojsko Kristusu in njegovi cerkvi, se je tudi oskrnila z božjim ropom in dokaj nedolžne krvi prelila. In denes? Vse slave oropana, globoko ponižana in na beraško palico postavljena se skesana zaveda svojih grehov in zbira okoli križa Kristusovega. Pregnani, pa edino postavni kralj Karol kliče katoliške Španjolce na boj za vero očetov, za kralja in dom. Kakošno je njegovo bandero?

Podoba je prečiste Device Marije. Od začetka je bilo le malo kerdelce, ki je to bandero obstopilo, ali denes se je že pomnožilo nad 30.000 hrabrih vojakov. Pred bojem in med bojem kličejo na Marijo, in zato spremlja zmaga njih stopinje in v katerokoli mesto zmagovalno vstopijo, je njih prvo opravilo, da z duhovniki vred zapojó Bogu v zahvalo „Te Deum laudamus“ in prejmejo sv. blagoslov; potem pokleknejo vojaki z ljudstvom vred na prostem trgu in molijo glasno sv. roženkranc v zahvalo Mariji, ki je „pomoč kristjanov“.

Morebiti je takó volja Božja, da od koder je prišlo pohujšanje, pride tudi zgled spreobrnjenja; in da Francija, ki je prva krščanska država do tal podrla, jo tudi prva zopet postavi, in da ravno tam, kjer se je britka martra v blato pomandrala, se tudi zmaga sv. križa v novi slavi prikaže in po nevarstvu utrjeni Evropi zopet zaslise juterna zarja krščanske omike in svobode. — Zató ne obupajmo! Nevarnosti kat. cerkve so ob enem tudi naše nade za kat. cerkvo. Vse povesdi se vzbujajo katoliški duh: zbudimo se tudi mi! Zbirajmo v katoliških in političnih družtvih krščanske močake, da spoznajo nevarnosti, ki pretijo krščanskim družbam, ter dobé pogum braniti si dve svetinji: vero in narodnost! Vstopimo se v novem letu še z bolj živo vero okoli altarja Kristusovega in prestola Marijinega in Bog bo blagoslovil, naše delo!

K.

Gospodarske stvari.

Posnetki iz gozdne postave za vojvodstvo Štajersko.

I. Oddelek.

(Dalje.)

§. 5. Prepovedano je, z gozdom tako ravnati, da pride po njem sosednji gozd v nevarnost, da mu vetrovi škodujejo. Zlasti se ima tam, kjer bi taka nevarnost po popolnem izsekanju kterelega gozdnega dela navstati utegnila, vsaj 20 dunajskih sežnjev širok pas starega lesa, tako imenovan gozdni ali veterni plašč ali plot tako dolgo pustiti, dokler sosednji gozd po gozdoznanstvenih pravilih v posekanje ne pride. Gozdni plašč ali plot se sme med tem le prebiravno posekavati.

§. 6. Na zemljišču, ki bi pri popolnem izsekanju v širokih ravnah lahko vzletelo, t. j. prst po vetrovih ali plohah izgubilo, kakor tudi v strmih in visokih legah, se smejo gozdi edino le v ozkih pasih ali progah, ali po počasnem prebiravnem posekavanju podirati, in se imajo brž zopet z mladim lesovjem zasaditi. Visoki gozdi na gornjem robu gozdne rasti (vegatacije) se smejo le po prebiravnem izposekanju obdelovati.

§. 7. Ob bregih velikih vodá, če niso iz skalovja in na gorskih strminah, kjer se je udorov bati, se les le sme rediti, ako se skrbi, da se vsa nevarščina za zemljišče odstrani. Na takih krajih štore ali porobke krčiti in koreničeje izdirati, je le dovoljeno, ako se zabrani, da se po krčenju narejeni razori dalje ne širijo.

§. 8. Prestopki ukazov, ki so v spredaj stoječih §§. 5, 6 in 7 navedeni, se kaznujejo z 20 do 200 gld. Poškodbe drugih pa morajo oni povrniti, ki so jih zakrivali.

§. 9. Gozdi, na ktere so gozdni vžitki ali gozdne služnosti naložene, se morajo ne le vzdržati, ampak tudi na primerni spodredivni način trpežno obdelovati.

Kakošnih in koliko gozdnih užitkov kdo ima, določuje gospodarski načrt po tu izrečenih načelih na željo opravičenega ali obloženega ustanovljen, ki je bil pa tudi le na željo jednega ali drugega od okrožne oblastnije, in kjer takih ni, od naj nižje politične oblastnije po zaslišanju obeh strank, na podlagi osnove, po nepristranskih zvedencih narejene ali prevdarjene, potrjen.

Ako se sploh ali pri tej priliki pokaže, da se opravičeni in obloženi le v tem ne zlagata, kako da se imajo služnosti same na sebi nespodbijane izvrševati, gre o tem določitev gori imenovanim političnim oblastnijam.

§. 10. Živino na pašo goniti v one gozdne predele, ki so pomlajenju namenjeni, in v kterih bi živina na paši že rastočemu lesu ali ravno spodrejevanemu škodo narediti mogla, je prepovedano (varovani gozdi, prepovedani lesi). Pa tudi v druge gozdne predele se je ne sme

več zaganjati, kolikor si ravno onod potrebne paše najde.

Varovani gozdi imajo praviloma pri spodrejevanju visokih gozdov saj šteti del, pri nizkem ali srednjem gozdnem spodrejevanju pa peti del celega gozdnega zemljišča iznašati.

Lastniki gozdov in tisti, ki imajo do paše pravico, morajo živino na paši po pastirjih ali na kaki drugi primerni način od varovanih gozdov odvracati. Tudi se ne smé posamesna živina, ampak kolikor mogoče v čredah pasti.

Živina se mora po takem potu na pašo goniti, da gozdu škode ne dela, in če je treba, tudi po daljšem potu ali ovinkih.

(Dalje prih.)

Z živino, posebno ž mlečnimi kravami, gre previdno in lepo ravnati.

Kolikor se je že o tem zlatem pravilu pisalo in govorilo, toliko se še vsak dan proti njemu greši. Toraj ga je treba vedno sopes in sopes ponavljati in kazati, kake škodljive posledke da ima njegovo zanemarjenje. Vsak čas pa ima svoje posebne prilike se proti njemu pregrešiti. Tako je zdaj po zimi živini, posebno pa mlečnim kravam, mrzel preprih zraka skozi hlev in ledena pitna voda pravi strup. Premrzel napoj ne škoduje samo s tem, da mlekaricam zmanjša množino vsakokratne molže, ampak more tudi zdravju zeló nevarno in škodljiv postati. Zato je dobro, če se brez posebnih stroškov in neprilичnosti zgoditi more, kravam mlekaricam pijačo nekoliko pogreti. Kajti škoda, ki jo prhlajenje, bodi si po zračnem, mrzlem preprihu, ali ledenem napoju pri mlečnih kravah napravi, ni le kratkega upliva, ampak razteza se včasih na cele tedne. Marsiktera žlahtna živinica se tako po nemarnosti in brezskrbnosti lastnikovi pokvari.

Mlečne krave se tudi ne smejo ne s paše ne z vode prenaglo poditi. Naj ne grejo hitreje nego je njihov navadni hod. Lepo in prijazno ravnanje s kravami mlekaricami je čudovitega upliva na obilnost vsakokratne molže, pa tudi na mladiče, kdar je živina breja. Zlovoljen, jezljiv človek naj bi živini še blizo ne prišel. Kdor more v jezi in togoti kravo z nogo pehniti, zasluži sam iz hleva izpehan biti. Tak naj bi nikdar več žlahtni živini blizo ne smel. Ako čredo od 20 krav, ki so bile dosedaj v slabih rokah, izročiš pravemu človeku, ki zna in hoče z živino lepo ravnati, bo ta v enem mesecu množino namolznega mleka toliko povišal, da bode za to potegnen denar poplačal njegovo plačo. To je skušnja, ki se je več nego jedenkrat uresničila.

(„Pr. Ldw.“

Dopisi.

Iz Maribora. (Bralna društva) si prizadeva predsednik tukajšnjega kat. pol. društva, g. grof Brandis, uvesti po okolici mariborski. V ta namen je poklical 15 duhovnih gg. na posvet. Prišlo je 6 gospodov. Vsi so bili o koristi in potrebi takih društev pri nas prepričani. Vsaj vemo, kako so ljudje tukaj v političnih rečeh nevedni. Kakor pijane muhe se dajo nemškutarским rogoviležem poloviti in brezverskim liberalcem za nos voditi. Ničvrednih novin se veliko v te kraje razpošilja. Samo v selniško faro, celó med kmetške ljudi v visokih hribih, se pritepe vsak teden 8 iztisov neverskega „Dorfbot-a“. „Sl. Gospodarja“ pa malokde najdemo, „Sonntagsbot-a“ samo v farovžih. Sploh nemškutarstvo in nevera nam pači ljudi čem dalje bolj. Med tem je čitalnica skoro zaspala, tabora nismo imeli nebenega, kat. politično društvo pa peša iz marsikaterih uzrokov, ki jih tukaj nečemo navajati. *)

Ostaja še nam poskus z bralnimi društvi po zgledu vrlih Tirolcev. Ti imajo namreč pri vsakej fari ali srenji svojo bralno društvo, kder se zbirajo, pogovarjajo in prebirajo katoliške novine in spise — brez vsakega političnega komisarstva. Ni jim treba še le gosposki posebej naznanjati, kedaj se mislijo zbrati. Storiijo, kakor in kedar se jim poljubi, ker se gosposka v take zasebne shode ne vtika. Le kedar je kaj imenitnega, se pokličejo iz cele okolice enakomisleči možje na zbor kakega kat. društva. Tedaj pa taki zbori tudi zdajo. — O koristi bralnih društev smo se prepričali tudi pri nas. Dokler je bralno društvo v Rušah marljivo delalo, smo ondi vselej imeli — naročnih volilcev. Jako vro in posnemanja vredno je bralno društvo pri Mali nedelji.

Zbrani gg. so sklenoli po omenjenih zgledih ravnati. Zlasti mislijo nagovarjati one može, kateri pri njih „Slov. Gosp.“ berejo, da storiijo med seboj nekako zvezo ali bralno društvo. Bog daj, da bi se to povsodi posrečilo! To želimo tem bolj, ker utegne kmalu čas nastopiti, da se bo tudi pri nas sv. cerkva preganjati začela, kakor se to zdaj na Prajzovskom godi. Podvizajmo se tedaj, da nas najdejo pripravljene! Kje in kako se bodo pri nas vsled omenjenega dogovora „bralna društva“ osnovala, bomo o svojem času naznanili. Ker pa več oči več vidi, zato prosimo, da tudi drugi gospodje svoje misli, skušnje in nasvete o bralnih društvih priobčiti blagovolijo.

Iz mariborke okolice 19. pros. (Gosp. Seidl misli, da je lavantinski škof.) Da gospod Seidl res misli, da je že lavantinski škof, se vidi iz tega, ker se je neki hrustil, da on kamškega kaplana prestaviti zamore, kedar hoče, ktero pra-

*) Menda so prebodeči?

Vred.

vico le škofje imajo. Takošne liberalne svobode, po kateri bi kamški strah alj kateri drugi liberalci duhovnike po svetu podil, si mi kaplani ne želimo.

Gospod Seidl! namesto da si Vi s prestavljanjem kaplanov čisto novo, Vam popolnoma nepotrebno in nepristojno skrb na glavo nakopavate, izurite se rajši v slovenskem jeziku, ker med Slovenci živite, da Vam ne bo treba za vsak slovenski spis in dopis tolmača iskati, in idite h kršanskemu nauku, kedar bo kamška duhovščina papežovo nezmotljivost razlagala, o kateri Vi nobenih pravih zapopadkov nimate. Poišite si tiste avstrijsanske državne paragrafe, kateri velevaljo, da se duhovniki ženiti ne smejo, kar pa Vi v svoji nevednosti vendar zahtevate, ter se njih dobro na pamet naučite, kakor to s „Tagespošto“ storite, in dajte se podučiti, da kaplani svojih glasov pri volitvah Vam v prid za 150 goldinarjev ne prodajajo, kakor ženske svoje lase za 40 alj 50 krajcarjev; zakaj če bote vse to storili, Vam ne bo več mogoče takošnih liberalnih otrobov vezati, kakor ste njih lansko leto 24. sept. vezali. Prestavljajte in odstavljajte Vi gospod Seidl srenjske beriče tn ponočne čuvaje, nad temi imate pravico in oblast, kaplane pa čisto pri miru pustite, ker Vas nihče za lavantinskega škofa in kaplanom za strahonjo postavil ni! Ta dober svet Vam dá neki kaplan, ki ni v Kamci, pa bi Vaš rad na pravo pot spravil.

Iz Celja 18. januarja. (Odgovor g. prof Žolgarju na zadnji popravek dopisa zadevajočega celjsko gimnazijo v 2. št. „Gospodarja“.) Prebralsi vrste od g. profesorja poslane in v zadnjem listu „Gospodarja“ razglašene, se je celjski dopisnik kar začudil, kako da je g. profesor se dal v to rabiti, da od vredništva še več tirja, kakor da objavi, da g. profesor nima nikakega deleža pri prvotnem dopisu zastran ravnatelja celjske gimnazije. Ker je tukaj sploh znano uzorno obnašanje g. profesorja, se gotovo meni, da je on uzrok ovega dopisa, zato je tudi popravek narekovan bil od g. ravnatelja, in težko da se g. profesor sam ž njim strinja, pa zavoljo ljubega miru se marsikaj stori. — Naj bi pa nihčér ne mislil, da dopisnik „Gosp.“ svoje opazke iz trte izvija ali laže, pogledjmo, kako narekovani popravek g. profesorja čast celjske gimnazije slabo in bojzljivo brani.

Ostro je pogledal g. poročevalec gimnazijo; pravi on, e tudi ne more tajiti, da se mladina navadno nekaj minut po 8. uri v cerkev pelja, samo tega ni dostavil, da se to godi včasih 10, včasih 12 ali 15 ali še celo več minut po osmih, kar je dopisnik trdil in za kar celo mesto ve, le da se nihčér ali noče ali ne upa pritožiti. Ako se na posamesne dijake ne čaka, na koga neki? menda na gg. profesorje, ki bi imeli vselej v večem številu mladino nadzorovati; saj g. profesor veroznanstva ne more božje službe opravljati in zraven še na mladino gledati? „Učiteljstvo nima

mladini zastran obnašanja pri božji službi nič oporekati“, veli dalje g. profesor. — Kako bi neki učiteljstvo oporekalo nespodobnemu obnašanju nekterih dijakov, ker g. prof. Žolgar sam ne more vseh pregledati, drugih gg. pa pogosto pri mladini ni, in ako kateri g. profesor morebiti dva- ali trikrat v letu k božji službi dijakov pride za kratek čas, ali po postavi prisiljen, še zavoljo tega nima prepričanja, da se vsi dijaki pravno obnašajo. Naj bi gg. profesorji vselej v polnem številu prišli in z lepim izgledom dijake učili, se gotovo ne bodo spovedniki v kapucinski cerkvi pritoževati imeli, da zavoljo nespodobnega obnašanja dijakov niso med njih božjo službo spovedovati zamogli. Naj se vprašajo, oni bodo že odgovor dali! Kakoršno je pa nadzorovanje mladine od gg. profesorjev, takošna so tudi njih poročila na preč. konzistorij in druge oblastnije in ravnatelj, kateri išče oficijelne slave in se boji, da bi ne bil prisiljen se v pokoj podati, gotovo vse hvalevredno najde, ako bi tudi graje zaslužilo, drugače bi ne trdil, da eden profesor celjske gimnazije ni z zlatom preplačati, o katerem pa drugi ljudje vse drugače sodijo, ker jim ravno ne služi v lep izgled. Je li to morebiti tudi hvalevredno, da še čisto mlečni dijaki očitno po ulicah kadijo, med njimi lastni sin g. ravnatelja, ki se na očeta zanaša, da mu nič hudega ne bo? Uzrokov imamo tedaj tehtnih dovolj, mladeži celjske gimnazije želeti krepkega poštenjaka za ravnatelja, ki nam bo na kršanski in národni podlagi vrlih možakov izrejal!!

Iz Kozjanskega okraja. Gospod vrednik in kar imate poštenih bralcev, veseliti se z nami: kajti kozjanski okraj je rešen pogube! V petek dne 16. t. m. je bila seja okrajnega zastopa, pri kateri se je izvolil za načelnika g. R. Hriber!! Pa da boste naše občeno veselje bolje znali ceniti, naj Vam reč malo pojasnim.

G. R. Hriber (njegov oča je bil pošteni Kranjec, pok. prof. Hriber) je v Kozjem c. k. davkarski kontrolor, c. k. državopravdni funkcionar pri okrajni sodniji, ob enem tudi nebodigatreba občni svetovalec kozjanski in — tudi c. k. gospodom, ki imajo veliko služeb, tekne kratek čas — eden najemnikov Šentpeterskega lova. Ta gospod torej je bil dosihmal načelnik kozjanskega okraj. zastopa.

Letos se je ves zastop prenoviti imel — vsaj volitve so imele ta namen. Kogar pa si srečal od Planine tje doli do Sotle, vsak pošten kmet je govoril in tožil nad g. Hriberjem. Ko so se ga pa celó časniki lotili z natančnimi podatki in številkami, ko se je bil siromaček v sitno tožbo zapletel sè svojim prednikom, ko smo tukaj čudne čudne historice slišali o njem, — alj so resnične alj ne, ne vem — tedaj smo enoglasno rekli: Hriber ne bo več okr. načelnik! Pa Hriber je mož, ki pozna svoje ljudi, in postal je zopet načelnik. G. K. Schmid, posestnik, trgovec in zastopnik ve-

like obrtnije, je dobil le 9 glasov, c. k. gospod Hriber pa 23. Hriber je rešen in kozjanski okraj tudi! Veselite se!

Kaj porečete k temu? Jeziti se ne moremo, kajti če se ljudstvo spametovati neče, naj pa čuti nespameti hude nasledke.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dunajske novine poročajo, da so cesar dovolili, da se smejo vladni predlogi zastran „cerkvenih postav“ drž. zboru predložiti. Prva postava govori o izobraženji bogoslovcev, druga o vravnjanji patronatov, tretja o preuredbi nekterih določeb državnega zakonika glede zakonskih postav, četrta o vravnavi matice gledé „starokatoličanov“. — Drž. zbor se snide zopet 21. januarja.

Zoper direktne volitve so se vnovič oglašili štajerski, tirolski in moravski federalistični poslanci. — Cesar se podajo 9. febr. v Petrograd, Andrassy gre ž njimi.

Štajerski dež. zbor je pokopal za zdaj preuredbo srenjske postave, ki pa nima druge bistvene premembe, kakor da hoče nekaki drug okr. zastop ustvariti za posle poverjenega delokroga. G. Herman ima zaslugo, da je vnovič razkril mršave srenjske razmere. Ko dobimo steno grafična poročila te seje, razglasimo nja izvrstni govor. Zastran srenjske postave je bilo sklenjeno, da se poprej vprašajo pol. oblastnije, okr. zastopi in nektare (privilegirane?) srenje. Ravno tako je za zdaj odložena z dravstvena postava, s katero je tudi po drugod vlada enako nezgodo imela. — Kot namestniki dež. odbora so voljeni: grof Kotulinski, dr. Schreiner, Scholz in Remschmidt; v komisijo za preuredbo zemljišnega davka Lohninger. —

Česko. Pri volitvi drž. poslancev v mestni skupini so zopet sijajno zmagali v vseh 16 okrajih od staročehov priporočani kandidatje. Mladočehi dobili so še menj glasov kot ustavaki. V kmečkih občinah dobili so staročehi 4892 glasov, mladočehi le 721 in ustavaki 2916; v mestih staročehi 13.217 glasov, mladi le 814, ustavaki 74. Ze vsem je toraj 17.909 volilcev potrdilo dosedanjo politiko, vsled ktere Čehi ne vstopijo poprej v drž. zbor, dokler se kraljestvu nja pravice ne povrnejo; le 1535 volilcev je potrdilo politiko „mladih“, ki so hoteli državne pravice kraljestva zatajiti! Po pravici torej pravi „Politik“, da odslej na Českem ni več govoriti o „mladih“ in „starih“, ker je ves narod v ogromni večini izrekel, da stoji na strani svojih skušenih voditeljev, ki tako krepko in dosledno branijo domovini državne pravice.

Vnenje države. Na Nemškem so se volitve za drž. zbor katoličanom in konservativnim protestantom tako ugodno zvršile, kakor se nihčer,

najmanj pa Bismark nadjal ni. Pruski katoličani, volivši odločne kat. zastopnike, so s tem obsodili Bismarkovo trinoštvo proti kat. cerkvi. — Samo na Bavarskem je izvoljenih 32 zvestih katoličanov in le 16 liberalnih, Bismarku privrženih narodnjakov, v tem ko je teh poprej 30, katoliških poslancev pa le 18 v drž. zboru bilo. Pa še nekaj druga so spravile volitve na dan; pokazalo se je namreč, da imajo prekucuhi (internacionalci alj rudečkarji) mnogo privržencev med manjšimi obrtniki in — kmetovalci, ter so v mnogih krajih rudečkarski kandidatje proti — vladinim sijajno prodrli. Zgubili so največ Bismarkovci, kar je njih glavo Bismarka silno razdražilo, kakor se je pokazalo v dež. zboru, ki je 12 t. m. zopet zborovati začel.

Ker je namreč Bismark prav s trte zvil boj zoper katoličane, češ, da so sami „izdajalci“, „zarotniki“, so kat. poslanci, ki so ob enem v drž. zbor voljeni, pokazali, kdo da je prav za prav „izdajalec“ domovine, namreč — Bismark sam, ki je pred bojem z Avstrijo l. 1866 Napoleonu ponujal kos nemške zemlje, če ž njim potegne. Dalje so mu očitali, da je snovati pustil krdelo magjarskih izdajalcev proti Avstriji, ter hujskal graničarske polke v Italiliji, naj Avstriji hrbet obrnejo. To vse je posneto iz službinih listin in zaupnih pisem, ktere je razglasil lani general Lamarmora, ki je bil tačas prvosednik ital. ministerstva, ko je Bismark spletke velal zoper Avstrijo. Bismark pridere ves razkačen v zbornico in se hoče zagovarjati. Pa slabo mu je izteklo. Dejanja iz knige ital. generala imenuje laži (Lamarmora mu utegne vsled tega še bolj zasoliti), podkupljevanje magjarskih zarotnikov proti Avstriji pa imenuje „opravičeno“ početje, češ, da je to le v sili storil, ker se je bal, da se po boju pri Sadovi Napoleon z Avstrijo zveže in bi tako Prusi zopet vse bili zgubili! — Mož drči očitno navzdol, Bog le daj, daj še drugih ne potegne seboj, preden telebne na tla.

Na Španjskem so republikanski vojaki vendar zmagali pomorsko trdnjavo Kartageno, kder so se bili vporniki zagradili ter se dolgo držali. Uporniki so jo poprej na ladijah pobrisali v Afriko in se tam franc. oblastnijam udali. Ubegli jetniki se izročijo španski vladi, druge so pod ostro stražo dejali.

Ruski cesar je oklical vseobčno vojaško dolžnost.

Razne stvari.

(Udom družbe sv. Mohorja.) „Besednik“ nanznanja, da letos in zanaprej poslednji čas pristopa že meseca februarja izteče. Knige se bodo samo v tolikih iztisih tiskale, kolikor se do 10. marcija udov pri družbi oglašijo. Naj se torej družniki z oglašanjem pri poverjenikih podvizati blagovolijo.

(*Posnemanja vredno domoljubje.*) „Pučki pri-jatelj“, podučni list za hrvaško ljudstvo, kterega je Vakanovičeva kruta vlada za vse šole in ob-čine bila prepovedal (!), kar je pa sedanja, pravična vlada mahoma prekrižala, naznanja v 1. številki, da je prevzvišeni gospod nadbiskup za-grebški, Jož. Mihalovič, za tekoče leto 20 iz-tisov lista naročil, ki se pošiljajo ljudskim šolam njegovega patronata. Isto tako je naročil za svoje ljudi g. župnik G. Barabaš iz Moravča 6 listov, g. župnik D. Stražimir 4 liste, župnik J. Šavor nabral je 17 naročnikov! — Enakih vrlih pod-pornikov ima tudi „Gospodar“ med častitimi du-hovniki, ki spoznajo, kako silno potreben da je dandanas za ljudstvo list, ki je v pravem duhu vredovan. Daj Bog, da se število teh, ki to spo-znajo, vedno bolj množi!

(*Mož poštene slov. korenine.*) Dne 15. t. m. umrl je v Šelniški fari 81letni, pridni, skrbni in pobožni Blaž Urbas na Slemenu. Malo pred smrtjo reče pomenljive besede: „Rad umrjem, jaz nisem za zdajni svet. Ljudje dandanas nimajo več vere, ne molijo, se ne posté več, ne hodijo k službi božji in k predigam — vzemi me torej o Jezus (imel je podobo križanega Zveličarja pri sebi v postelji) k sebi v boljši svet!“ Tako umrje pravični, nja blažena smrt pa obsoja brezverstvo sedanjega sveta!

(*Nova šola.*) Slovenski okoličani (kolikor jih je namreč še slovenskih) v Krčevinu in Leiters-bergu pri Mariboru so se mestnega šolskega okraja ločili in si napravljajo posebno šolo. V krajni šolski svet so izvoljeni: Dr. Rupnik, Dovnik, Bošner, Kajbič in dr. Radaj. G. Mikložič, učitelj na vadnici, je izvoljen za šolskega oglednika. To in pa da sta vsaj dva zavedna Slovenca v odboru, nam daje upanja, da ne bode šola zopet ena ponemčevalnic več, kakor so druge šole v Mariboru.

(*Od sv. Lovrenca v sl. gor.*) se nam piše, da so 3 fantalini neko vincarico umorili; uzrok nismo mogli pogoditi; le to je iz pisma jasno, da so hu-dobneži branili iti po spovednika, kterega si je na smrt raztepena želela.

(*V celjske okolici*) so volitve v srenjski za-stop 19., 20. in 21. t. m., ki so se pa nekterim celó nepostavno še le 2 dni poprej naznanile. Menda bočejo mestjani tako s svojimi povrženci v odbor planiti.

(*Goveja kuga*) v Konjicah je potihnola. C. k. komisija zastran kuge je z razglasom od 17. t. m. preklicala ojstre zapovedi, katere so bile zavolj kuge 17. grudna l. l. razglašene. Sejmi, kakor kupčija s senom in slamo je še zanaprej prepovedana. Zbori in shodi pa so zopet privoljeni.

(*Iz Središča.*) Za nas novo leto ni posebno ugodno. Začele so močno razsajati kozé, pri nas bobinke imenovane, za kterimi jih je do 20. t. m. že 6 umrlo, zè vsem imamo v novem letu že 13 mrličev — nenavadno veliko število za malo Sre-

diško župnijo. Ravno kar se je na „boben“ raz-glasilo, da vsled povelja okr. fizika ne sme nihčér iz hiše, v kateri so kozé, v cerkev! Kaj pa za-stran krčem velja? Menda je „fizikus“ na to po-zabil?

(*Kat. pol. društvo v Konjicah*) ima v nedeljo 25. t. m. ob 4 popoldne v nekdanji davkariji svoj zbor. Kdor to oznanilo še o pravem času v roke dobi, naj še svojim sosedom naznani, da se v nedeljo lepo število društenikov zbere.

Zapisovalec.

(*Vabilo.*) Bralno društvo pri Mali nedelji, ki je shod dné 4. t. m. zavolj nekterih uzrokov odložilo, bo imelo 2. februarja, t. j. na Svečnico ob treh popoldne v učilnici svoj občni shod, na kterega se vsi udje vljudno vabijo. Odbor.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuj		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	7	70	6	85	7	50	6	75
Rži	5	80	4	90	5	—	4	60
Ječmena	—	—	4	50	4	—	3	70
Ovsa	2	30	2	50	2	20	2	30
Turšice (koruze) vagan .	5	—	5	—	4	—	4	55
Ajde	4	10	3	70	4	50	4	20
Prosa	—	—	4	20	4	—	—	—
Krompirja	2	40	1	85	2	—	2	—
Sena cent	1	50	2	—	1	20	1	15
Slame (v šopkih)	—	—	1	80	—	80	1	40
„ za steljo	—	90	1	20	—	60	—	—
Govedine funt	—	32	—	34	—	30	—	24
Teletine	—	35	—	36	—	32	—	24
Svinjetine	—	34	—	32	—	36	—	32
Slanine	—	34	—	38	—	36	—	40

Loterijne številke:

V Trstu 17. januarja 1874: 83 51 77 16 40.

Prihodnje srečkanje: 31. januarja.

Švarcenbergovega sira,

najboljšega Ementalerskega, Parmezanskega, Liptavskega in Prinskega sira; Poljskih klo-bas, poprane slanine, novih Holandskih in marinovanih slanikov (arenkov), ploskih rib, ruskih in francoskih sardink, marinovanih jegulj; turških sliv, sladkorja in kave naj-boljše vrste, ruskega in kitajskega čaja; pra-vega, starega jamajskega ruma priporoča po najnižjih cenah

Konrad Grillwitzer,

trgovec specerijskega blaga, deželnihih pridel-kov in pekar v Mariboru, na voglu stolne
1—3 ulice na velikem trgu.

Naznanilo.

1—3

Na deželni sadjo- in vinorejski šoli pri Mariboru se ima namestiti prvi učitelj in adjunkt z letno plačo 600 gld., s prostim stanovanjem, kurjavo in prevžitniskim pavšalom letnih 200 gld.

On uči prirodoslovne tvarine, podpira direktorja šole pri gospodarstvu in računovodstvu, opravlja tudi kot nadvrtnar in oskrbuje še posebno prodajo gospodarskih pridelkov. Znati mora tudi oba deželna jezika — slovenskega in nemškega.

Prosilci za to službo naj svoje z dokazi potrjene prošnje, v katerih se ima tudi dozdanje službovanje in sposobnost učiteljska spričati, vsaj do 12. februarja 1874 pri štajerskem deželnem odboru vložé.

Štajerski deželni odbor

v Gradcu dné 10. januarja 1874.

MARTIN SKRLEC,

posestnik in trgovec pri sv. Tomažu blizo Velike nedelje,

je po dolgi plučni bolezni dné 18. januarja 1874 v svojem 68. letu po sprejetih svetih zakramentih mirno v Gospodu zaspal.

Daj mu Bog večni mir in pokoj!

Pri pogrebu 21. jan. je spremila velika množica ljudi blagega, nam nepozabljivega moža, oziroma očeta, za kar se vsem pri srčno zahvaljujejo ter pokojnega pobožnemu spominu v molitvi priporočajo:

Marija,
udova, mati,

France, Martin, Ana, Julijana, Marija in Jožefa,
otroci.

Dovoljena

privatna opravilnica Jož. Kadlika, poprej A. Hojnigg'ova

v Mariboru, gosposka ulica šte. 262.

Služno posredovanje.

Poskrbujejo se službe in zapisevajo tisti, ki kakoršnjih koli služeb iščejo.

Za oddati je:

Več lepih stanovanj v mestu in predmestjih, po 2—4 sobe od 1. februarja.

V najem se dobi:

Krčmarija v mestu z lepimi prostorijami in najemno voznarijo, po nizki najemnini.

Več pekarij v Mariboru in okolici.

Prodaja se:

skoro še nov, na pol krit kolesej, za enega alj dva konja.

Lepa hiša pri tleh v predmestji, v najboljšem stanju, z lepim sadunosnikom, s hlevi za krave in svinje itd., ki daje lahko mnogo najemnine; prodaja se pod ugodnimi pogodbami za majhno ceno 6500 gld.

Lepo zloženo, naseljeno posestvo, celó blizo Maribora, z dobro zidano, pritlično hišo, ki se za dobro najemnino lahko odda (9 sob, 7 kuhinj in 2 kleti), ter ima prostrano dvorišče s štepihom, sadunosnik in sočivnik s štepihom, blizo 14 oralov travnikov in njiv vrlo dobre zemlje in posejano zimsko setev. Cena 12.000 gld. pod ugodnimi plačnimi pogodbami.

Lepo posestvo na kmetih le 1/4 ure od Maribora, s 15 orali dobro obdelane, deloma s pozimino posejane zemlje, s travniki in gozdom, s prostornimi, večidel obokanimi (velbanimi) stanovanji, gospodarskimi shrabami, sadunosnikom in sočivnikom, z dvoriščem in štepihom — vse po nizki ceni za 6000 gld.

Posestvo na prav lepem mestu, v dosti velikem kraju ob cesarski cesti na Koroško, imajoče hišo z enim nadstropjem (s krčmarijo, ki ima prav mnogo opraviti) z dvema gospodarskima shrabami, kovačnico in 36 orali zemlje, od katerih je 11 oralov njiv, blizo 3 orali travnikov in nad 19 oralov hosté za izsekavanje. Cena po prav ugodnimi plačnimi pogodbami.

Zidana hiša blizo Ptuja, s kletjo (pivnico) za 30 polovnjakov, go-

spodarsko poslopje z dvoriščem in štepihom sesalnikom, blizo 2 oralu vrta, njiv in travnika; malo hišico s 1 1/2 oralom sadunosnika in njiv. Oboje posestvo odda se ali vkup ali vsako posebe, po nizki ceni 4800 gld., vrh tega še 1 oral zemlje in 1 oral brezjega gozda za 600 gld.

Lepo vinograjsko posestvo, v slovečih vinskih goricah 1 uro od Maribora in 1/2 ure od postaje na železnici, v lepem kraju, z gosposko hišo (štokom), gospodarsk. poslopjem, prešo, vincarijo, blizo 39 oralov zemlje, z vinogradom, sadunosnikom in sočivnikom, njivami, travniki in gozdom, z gospodarskimi pripravami vred.

Blizo 10 oralov travnikov v 2 parcelah, 6 oralov celó blizo Maribora, kder raste izvrstna sladka klaja, s pripadajočo sēnico (šupo za senó) za 5500 gld.; druga parcela nekaj nad 1 uro od Maribora, ki ima 4 orale zemlje, za 1500. gld.

Na oba travnika se da voda napeljati, prodajalne pogodbe so ugodne.

Kupiti se želi:

hiša v mestu ali v katerem mariborskem predmestji za 6—8000 gld.